

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

16. An si quis percutiat Clericum turpiter agentem cum filia illegitima
incidat in censuram? Et quid de filia adoptiua? Et etiam de matre, sorore,
aut vxore agitur in prædicto casu? & non solum in ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

quis credat filium hoc ipso, quod Sacerdotio sit insignis sit juris sui fieri, ut in eum patris auctoritas omnis sit precepta? Episcopos quidem scimus, ut habetur in *Canone 20. disp. 54* sui juris esse: jus enim patrie potestatis soluit episcopalis dignitas: filios autem, sacrorum beneficio Ordinum, ab ea immunes esse non legimus: quare, si quid Sacerdos in vita, moribusque, sacra indignum persona, quam sustinet, peccaverit, à patre emendari, quamvis sit Sacerdos, quin possit, non ambigit de Graff. *lib. 2. c. 40. n. 36*. Hoc autem intellige, inquit, etiam si in percussione aliquis fuerit excessus, cum non possint verba semper suspendi in statera. Eandem sententiam sequuntur Sylvester *excomm. 6. casu 8* Avila *part. 2. c. 5. disp. 23*.] Hucusque Baunius, & alij penes ipsum.

3. Verum ego, licet hanc sententiam affirmativam probabilem existimem, probabiliorem tamen puto negativam, quam, præter Molinam, Layman, & alios, tenet Castus Palas *tom. 6. disp. 3. punct. 23. n. 8*. quia, ait ille, in *Canone, Si quis suadente*, omnibus generaliter prohibitum est, violentas manus in Clericum iniicere: at nullibi concessum est patri, correctionis gratia in filium in sacris constitutum manus in jicere violentas: quin potius colligitur, id expresse esse prohibitum ex dicto cap. *Cum voluntate*, per argumentum à contrario sensu; siquidem ibi conceditur patrifamilias punire, correctionis gratia, adolescentes in minoribus gradibus constitutos. Ergo tacite denegatur potestas puniendi, cum sunt majoribus insigniti. Deinde potestas concessa patrifamilias conceditur propinquis comparatione propinquorum, qui sunt in minoribus gradibus constituti, ut constat ex dicto cap. *Cum voluntate*, at propinquis non permittitur constitutos in sacris percutere: ergo nec parenti est permittendum Præterea ex eo, quod Sacerdotibus senioribus, aliisque ex officio deputatis concedatur, adolescentes pueros in minoribus constitutos turbantes divinum Officium, correctionis gratia, percutere, infert communis sententia, teste Molina *disp. 56. n. 6*. nullatenus permissum punire, si fuerint in sacris constituti: sed eadem restrictio, & limitatio pro patrefamilias facta est: ergo asserendum est, patrifamilias non esse permissum filios in sacris punire. Denique ob reverentiam sacri Ordinis non est permissum Prælati Episcopo inferioribus, per alium, Clericum corrigere: & casu, quo aliquando id necessarium fuerit, caveatur, ne fiat per laicum, sed per Clericum: quia indecens est, laicam manus violentas in Clericum in jicere, tamen si correctionis gratia fiat, regulariter patrefamilias laicus est: ergo credendum est, correctionem filiorum, saltem qui sunt in sacris constituti, ei prohibitam esse.

4. Nota tamen cum Leone *de censur. recollect. 5. num. 281*. nostram sententiam habere locum etiam in avo, si talis filius est in ejus potestate, ut præsuppono esse in potestate patris, nec ab ea liberari ob sacrum Ordinem: minime autem in aliis propinquis, sed nec matri, cum non habeat illum in potestate, & in eis major indecentie ratio cernitur, quam in patre, & avo.

RESOL. XVI.

An si quis percutiat Clericum turpiter agentem cum filia illegitima, incidat in censuram?

Et quid de filia adoptiva?

Et etiam de matre, sorore, aut uxore agitur in prædicto casu, & non solum in actibus primis, ut osculis, amplexibus, & similibus, sed etiam in colloquio suspecto, & secreto.

Imo hoc procedit si Clericus turpiter infestet puerum pro nefanda libidine. Et par. 9. tract. 4. Rel. 33.

§. 1. Negativè respondet Hieronym. Garcias in *Summa moralis, tract. 1. d. 3. dub. 1. punct. 4. n. 35*. sic asserens: [El quarto caso, que es de la censura, aunque no de peccados, quando uno halla a un Clerigo en flagrantí delicto con su muger, hermana, madre, o hija legitima, o ilegítima, uolando torpemente con ellas, y le sacude, o mata incontinenti, ita ille. Et ita etiam docet Raguccius *tit. de excomm. 9. 66. n. 37*.] *vase Eccles. discipl. ubi* sic ait: [Hanc excommunicationem non incurrit, qui percussit causa honoris, puta, Clericum turpiter inventum cum filia, sorore, matre, vel uxore, nam in his tantum quatuor personis non incurritur, c. si verò de sentent. excomm. & procedit non solum si Clericus, vel Monachus fuerit inventus in flagrantí crimine; * sed etiam in actibus proximis, ut osculis, amplexibus, & similibus, & etiam in colloquio suspecto, & secreto. Imò procedit, etiam si Clericus turpiter infestet puerum pro nefanda libidine, imò procedit, ut non incurritur in percussione Clerici inventi cum filia, etiam ilegítima.] Ita ille.

2. Sed ego puto, contrarium dicendum esse, non solum de filia ilegítima, sed etiam de adoptiva, unde observat Coninch *de Sacram. disp. 14. dub. 1. n. 36*. & Turrianus *de cens. lib. 3. disp. 29. dub. 2. sic* asserens: [Circa matris nomine difficultas est, an illius nomine comprehendantur omnes ascendentes: Et affirmant aliqui, ut refert Toletus. Sed verius est, solum matrem intelligi, secundum proprietatem nominis, ut Toletus, & alij non pauci dixerunt: & eodem modo nomine filie non intelliguntur omnes descendentes. Item, nomine filie debet intelligi ea, quæ talis est per naturam, & non per adoptionem, ut notavit Suarez juxta Glossam communiter receptam in *c. cap.*] Itaque ex supradictis dicendum est, patrem percutientem Clericum turpiter agentem cum filia ilegítima, vel adoptiva, incurere in censuram Canonis.

RESOL. XVII.

An si quis percutiat Clericum turpiter agentem cum sponsa de futuro, incidat in censuram?

Et in §. 1. hujus Res. apponuntur omnes personæ, cum quibus si Clericus turpiter ageret, & percussus fuerit, percussus non incidit in excommunicationem, & non solum si turpiter in actu fornicationis inveniantur Clericus, sed etiam si inveniantur vacans amplexibus, osculis, aliisque tactibus turpibus, quinimo in loco suspecto.

Et quid, si in loco honesto Clericum loquentem cum uxore, & c. post trinum monitionem reperit maritus domi cum uxore solum loquentem si eum per 24. horas capitulum detineat, aut verberet?

Et in dictis casibus adductis in corpore hujus Resolutionis, an percussio incontinenti præstanda sit?

Et an Patri, filio, fratri, matre, & c. volenti interpretari Clericum in flagrantí reperiunt, liceat alicui aliquid de causatione excommunicationis, quando alia via non potest illum avertere, consulere percussorem tantum, vel mitigationem?

Et notatur supradictos non posse per alios percutere Clericum turpiter agentem cum uxore, filia, sorore, & c. in tali casu tam mandans, quam percussus mandatus incurreret excommunicationem. Ex part. 9. tract. 4. Rel. 33.

§. 1. Supponendum est, quod Ius canonicum, ob difficultatem, quam agnoscit, temperandi dolo, rem, cohibendique impetum vindictæ in eo, qui videtur suam uxorem, matrem, sororem, aut filium turpiter